

KYSELYLOMAKE: FSD3421 PÄIHDETAPAUSLASKENTA 2007

QUESTIONNAIRE: FSD3421 SUBSTANCE USE RELATED CASES IN SOCIAL AND HEALTH SERVICES 2007

Tämä kyselylomake on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Kyselylomaketta hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <https://www.fsd.uta.fi/>

This questionnaire forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the questionnaire is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <https://www.fsd.uta.fi/en/>

Detta frågeformulär utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om frågeformuläret är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <https://www.fsd.uta.fi/sv/>

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON PALVELUYKSIKÖILLE

PÄIHDETAPAUSLASKENTA 9.10.2007

Stakes tekee valtakunnallisen päihdetapauskannan tiistaina 9.10.2007. Tiedonkeruu koskee koko sosiaali- ja terveydenhuoltoa lasten päivähoitoa lukuun ottamatta. Pyydämme tukeanne laskennan toteuttamisessa.

Lomakkeen täyttävät entiseen tapaan ne sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijät, jotka parhaiten tuntevat asiakkaat. Ohessa lähetetään laskentalomakkeita ja niiden täyttöohjeita. Koska emme pysty arvioimaan vastausten lukumäärää, pyydämme sosiaali- ja terveyshuollon vastuuhenkilöitä ennen laskentavuorokautta monistamaan riittävän määrän lomakkeita ja täyttöohjeita kaikkien asiakaspalveluyksiköiden työntekijöiden käyttöön. Käytetyssä osoitteistossa voi olla virheitä ja puutteita. Siksi toivomme, että tietoa päihdetapauskannasta levitetään mahdollisimman laajalle kuten esimerkiksi terveysasemille, mielenterveyden avopalveluihin ja kodinhoitoa antaville työntekijöille, jotka ovat saattaneet jäädä jakelun ulkopuolelle. Lähetekirje, lomake ja täyttöohjeet ovat myös tulostettavissa nettisivulta osoitteessa www.stakes.fi/ahtu

Tämä kysely on päihteiden aiheuttamien haittojen ehkäisyn ja hoidon kehittämisen kannalta merkittävä tiedon lähde. Kyselyn onnistumiseksi on tärkeää, että yksiköissä pyritään varaamaan sille riittävästi aikaa ja huomiota, ja että työntekijöitä informoidaan sen merkityksestä. Kyselyn nimettömyyttä ja luottamuksellisuutta on syytä korostaa. Lomakkeisiin ei tule merkitä mitään sellaisia tietoja, jotka paljastaisivat asiakkaan tai potilaan henkilöllisyyden.

Täyttöohjeessa on erikseen mainittu laskennan vastuuhenkilöiden yhteystiedot. Heiltä saa tarvittaessa asiaa koskevia lisätietoja. Täytetyt lomakkeet pyydetään palauttamaan heti laskentavuorokauden jälkeen, mutta viimeistään 19.10.2007 vastauslähetyskuoressa tai osoitteella Stakes, Alkoholi- ja huume tutkimus, Mari Miekkala, PL 220, 00531 Helsinki. Myös mahdolliset puutteellisesti täytetyt lomakkeet pyydetään palauttamaan.

Jos yksikössänne ei ollut päihdetapauksia laskentavuorokautena, pyydämme Teitä palauttamaan yhden lomakkeen toimintayksikön nimellä varustettuna ja lomakkeen lopussa oleva kohta rastitettuna.

Yhteistyöstä kiittäen

Vappu Taipale
Pääjohtaja

Jussi Simpura
Tulosaluejohtaja

LOMAKKEEN TÄYTTÖOHJE

- Sisältö
1. Yleistä
 2. Kysymyskohtaiset ohjeet
 3. Tutkijoiden yhteystiedot ja lomakkeiden palautus

1. YLEISTÄ

Oheiselle lomakkeelle merkitään tiedot 9.10.2007 vuorokauden ajalta (klo 00.00 - 24.00) **jokaisesta palveluja käyttäneestä asiakkaasta tai potilaasta, jonka henkilökunta arvioi olevan päihteiden ongelmakäyttäjäksi ja myös niistä henkilöistä, jotka hakevat apua päihtyneinä tai päihteiden kertakäyttöön liittyvän haitan, kuten esimerkiksi tapaturman vuoksi.**

Laskenta **ei koske**

- niitä tapauksia, joissa yhteydenotto on tapahtunut vain **puhelimitse**
- satunnaisia tiedusteluja tai ajanvaraajia
- varsinaisen asiakkaan **saattajaa**, vaikka tämä olisikin päihdeasiakas, **mikäli hänelle ei erikseen anneta palvelua.**

Sen sijaan siinä huomioidaan kaikki

- varsinaiset asiakas- ja potilaskäynnit
- kotikäyntiasiakkaat
- palveluihin pyrkivät, joita ei syystä tai toisesta voida tuolloin juuri kyseisessä yksikössä palvella
- toimistoasiakkaat (esim. reseptin uusijat, jotka eivät tapaa käynnillään lääkäriä, mutta jotka kuitenkin saavat palvelun)
- sosiaalitoimistoissa myös ne asiakkaat, joille toimeentulotuki- tai palvelupäätös tehdään laskentapäivänä kirjallisesta hakemuksesta, mikäli asiakas tunnetaan ja palvelun tarpeen tiedetään johtuvan osin tai kokonaan päihteiden käytöstä.

Lomakkeet, ohjeet ja lähetekirje ovat tulostettavissa Stakesin nettisivulta osoitteessa **www.stakes.fi/ahtu**

2. KYSYMYSKOHTAISET OHJEET

Toimintayksikön nimi ja sijaintikunta merkitään ao. kohtaan **kaikkiin** lomakkeisiin. Mikäli yksikössä on useampia osastoja tai vastaavia, tieto merkitään kohtaan "Tarkentava nimi", kuten esimerkiksi sairaalassa "Sisätautiosasto" tai kuntoutuslaitoksessa "Perhehoito-osasto".

Kaikki toimintayksiköt vastaavat kysymyksiin 1 - 14 (osa A). Vain avopalveluja antavat yksiköt (esimerkiksi sosiaalitoimistot, sairaalan poliklinikat) vastaavat kysymyksiin 15 - 19 (osa B). Yksiköt, jotka antavat yön yli jatkuvia palveluja (esimerkiksi sairaalan vuodeosasto, asumispalveluyksikkö, katkaisuhuoltoasema, ensisuoja) vastaavat puolestaan myös kysymyksiin 20 - 21 (osa C).

Lomake täytetään pääasiassa ympyröimällä vain yksi vaihtoehto. Huomaa kuitenkin, että kohdissa **9, 11, 12, 14, 18 ja 21** voidaan tarvittaessa merkitä useampia kohtia.

A. Kaikkia yksiköitä koskevat kysymykset 1- 14

1. Ympyröi oikea vaihtoehto. Mikäli mikään luettelon kohdista ei suoraan vastaa toimintayksikkönne luonnetta, kirjoita avopalveluyksikön nimi kohtaan 25 ja ympärivuorokautisen palvelun nimi kohtaan 26. Mikäli yksikkö antaa sekä avo- että laitospalveluja, niin toimintayksikkötyyppi merkitään asiakkaan saaman palvelun mukaan.
2. Ympyröi oikea vaihtoehto.
3. Kirjoita asiakkaan kotikunnan nimi.
4. Ympyröi oikea vaihtoehto.
5. Kirjoita asiakkaan syntymävuosi.
6. Ympyröi oikea vaihtoehto. Mikäli asiakas on esim. sairaslomalla, ympyröidään silti oikea "pääasiallisen toiminnan" -kohta.
7. Ympyröi oikea vaihtoehto. Sosiaalinen asema merkitään myös työttömiltä.

1. **Yrittäjiä** ovat itsenäiset yrittäjät ja maanviljelijät.
 2. **Toimihenkilöitä** ovat kaikki toimihenkilöt ja johtavassa asemassa olevat.
 3. **Työntekijöitä** ovat muut työelämässä mukana olevat henkilöt.
 4. **Eläkeläisiksi** luokitellaan kaikki määräaikaista tai pysyvää eläkettä saavat asiakkaat.
 5. **Opiskelijoiksi** luokitellaan kaikki päätoimisesti opiskelevat henkilöt.
 6. **Muu tai ei tietoa.**
8. Ympyröi oikea vaihtoehto.
 9. Ympyröi **kaikki päihteet**, joiden käytöstä on tietoa.
 10. Ympyröi oikea vaihtoehto.
 11. Ympyröi oikea vaihtoehto. Jos asiakas on käyttäytynyt uhkaavasti tai väkivaltaisesti 9.10.2007 ja joskus aikaisemmin toimintayksikössä, rengastetaan kohdat 1 ja 2.
 12. Ympyröi oikea vaihtoehto. Mielenterveyden häiriöllä tarkoitetaan tässä sellaista lääkärin toteamaa häiriötä, **joka ei liity päihteisiin**, kuten esimerkiksi skitsofreniaa. Päihteistä suoraan aiheutuvia häiriöitä kuten alkoholipsykoosia tai huumeriippuvuutta ei kirjata. Jos asiakkaalla on masennus ja muu mielenterveydenhäiriö rengastetaan kohdat 1 ja 2.
 13. Ympyröi oikea vaihtoehto.
 14. Ympyröi tarvittaessa **kaikki todetut pitkäaikaista haittaa aiheuttavat** vammat.

B. Vain avohuollon palveluja koskevat kysymykset 15 - 19

15. Ympyröi oikea vaihtoehto.
16. Ympyröi oikea vaihtoehto. Virka-ajalla tarkoitetaan tässä aikaa klo 8.00 - 16.00 maanantaista perjantaihin.
17. Ympyröi oikea vaihtoehto.
18. Ympyröi **kaikki** esiin tulleet syyt. Käsitteellä sosiaalinen ongelma tarkoitetaan asumiseen, työhön yms. liittyviä ongelmia.
19. Ympyröi lähinnä oikea aika.

C. Vain yön yli jatkuvia palveluja antavia yksiköitä koskevat kysymykset 20 - 21

20. Ympyröi oikea vaihtoehto; hoitoon kuuluvat viikonloppuvapaat tai muut lomat eivät katkaise hoidossa oloa.
21. Ympyröi **kaikki** syyt, joiden perusteella yön yli jatkuvalle hoidolle on tarvetta.

Mikäli toimintayksikössä ei laskentavuorokautena ollut päihdetapauksia, palauttakaa yksi lomake toimintayksikön nimellä varustettuna ja lomakkeen lopussa oleva ao. kohta rastitettuna.

3. TUTKIJOIDEN YHTEYSTIEDOT JA LOMAKKEEN PALAUTUS

Laskentaan liittyviin kysymyksiin vastaavat Stakesissa:

Tutkija	Yrjö Nuorvala	[yhteystiedot poistettu]
Erikoistutkija	Leena Metso	
Tutkimusassistentti	Raija Ahtola	
Tutkija	Petri Huhtanen	

Lomakkeet palautetaan heti laskentavuorokauden jälkeen, 19.10.2007 mennessä vastauslähetyskirjekuoressa tai osoitteella:

[yhteystiedot poistettu]

Toimintayksikön nimi

Tarkentava nimi

Toimintayksikön sijaintikunta

A. KAIKKIA TOIMINTAYKSIKÖITÄ KOSKEVAT KYSYMYKSET 1 - 14

<p>1. Toimintayksikkötyyppi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Kotipalvelu 2 Lastensuojelulaitos 3 Sosiaalitoimisto 4 Vanhainkoti 5 Mielenterveystoimisto 6 Psykiatrinen sairaala, osasto 7 Psykiatrinen sairaala, poliklinikka 8 Terveyskeskus, avohoito 9 Terveyskeskus, kotisairaanhoido 10 Terveyskeskus, vuodeosasto 11 Yksityinen lääkäriasema 12 Yksityinen sairaala 13 Yleissairaala, osasto 14 Yleissairaala, poliklinikka 15 A-klinikka 16 Nuorisoasema 17 Huumeiden käyttäjien terveysneuvontapiste 18 Päiväkeskus 19 Katkaisuhoidoasema 20 Päihdehuollon kuntoutuslaitos 21 Päihdehuollon asumispalveluyksikkö 22 Ensisuoja 23 Kasvatus- ja perheneuvola 24 Kirkon diakonia- tai perhetyö 25 Muu avopalvelu, mikä? 26 Muu laitospalvelu, mikä? 	<p>5. Asiakkaan syntymävuosi</p> <p>19</p>																		
<p>2. Asiakkaan sukupuoli</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Mies 2 Nainen 	<p>6. Asiakkaan pääasiallinen toiminta</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Ansiotyössä 2 Työttömänä 3 Eläkeläinen 4 Opiskelija 5 Kotitaloutta hoitava 6 Muu/Ei tietoa 																		
<p>3. Asiakkaan kotikunta:</p> <p>.....</p>	<p>7. Asiakkaan sosiaalinen asema</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Yrittäjä 2 Toimihenkilö 3 Työntekijä 4 Eläkeläinen 5 Opiskelija 6 Muu/Ei tietoa 																		
<p>4. Asiakkaan siviilisäätö</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Naimaton 2 Avoliitossa 3 Naimisissa 4 Asumuserossa tai asuu muuten erillään 5 Eronnut 6 Leski 7 Ei tietoa 	<p>8. Asiakkaan asumistilanne</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Oma asunto 2 Vuokra-asunto 3 Alivuokralainen 4 Tukiasunto 5 Asuntola tai yhteismajoitus 6 Kokonaan vailla asuntoa 7 Asuu vanhempiensa luona 8 Muu/Ei tietoa 																		
	<p>9. Käytetyt päihteet (Ympyröi kaikki käytetyt päihteet)</p> <table border="0"> <tr> <td>1 Alkoholi</td> <td>10 Heroiini</td> </tr> <tr> <td>2 Korvike</td> <td>11 Buprenorfiini (esim. Subutex)</td> </tr> <tr> <td>3 Liotin</td> <td>12 Muu opioidi, mikä?</td> </tr> <tr> <td>4 Lääkeaine</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>5 Kannabis</td> <td>13 Muu huumausaine, mikä?</td> </tr> <tr> <td>6 Amfetamiini</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>7 LSD</td> <td>14 Ei tietoa</td> </tr> <tr> <td>8 Ekstaasi</td> <td></td> </tr> <tr> <td>9 Kokaiini</td> <td></td> </tr> </table>	1 Alkoholi	10 Heroiini	2 Korvike	11 Buprenorfiini (esim. Subutex)	3 Liotin	12 Muu opioidi, mikä?	4 Lääkeaine	5 Kannabis	13 Muu huumausaine, mikä?	6 Amfetamiini	7 LSD	14 Ei tietoa	8 Ekstaasi		9 Kokaiini	
1 Alkoholi	10 Heroiini																		
2 Korvike	11 Buprenorfiini (esim. Subutex)																		
3 Liotin	12 Muu opioidi, mikä?																		
4 Lääkeaine																		
5 Kannabis	13 Muu huumausaine, mikä?																		
6 Amfetamiini																		
7 LSD	14 Ei tietoa																		
8 Ekstaasi																			
9 Kokaiini																			
	<p>10. Onko asiakas käyttänyt huumeita pistämällä?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Kyllä 2 Ei 3 Ei tietoa 																		

<p>11. Onko asiakas käyttäytynyt uhkaavasti tai väkivaltaisesti tässä toimintayksikössä? (Ympyröi tarvittaessa sekä kohta 1 että kohta 2)</p> <p>1 Kyllä 9.10.2007 2 Kyllä, aikaisemmin 3 Ei 4 Ei tietoa</p>	<p>12. Onko asiakkaalla todettu jokin muu kuin päihteisiin liittyvä mielenterveyden häiriö? (Ympyröi tarvittaessa sekä kohta 1 että kohta 2)</p> <p>1 Kyllä, masennus 2 Kyllä, muu mielenterveyden häiriö 3 Ei 4 Ei tietoa</p>
<p>13. Onko asiakkaalla rahapeliongelmia?</p> <p>1 Kyllä 2 Ei 3 Ei tietoa</p>	<p>14. Onko asiakkaalla jokin seuraavista vammoista? (Ympyröi tarvittaessa kaikki vammat)</p> <p>1 Näkövamma 2 Kuulovamma 3 Liikuntavamma 4 Kehitys-, aivo- tai neurologinen vamma 5 Muu vamma, mikä? 6 Ei 7 Ei tietoa</p>
B. AVOPALVELUJA ANTAVIA TOIMINTAYKSIKÖITÄ KOSKEVAT KYSYMYKSET 15 - 19	
<p>15. Asiakkaan tulotapa palvelujen piiriin</p> <p>1 Ajanvaraus 2 Ilman ajanvarausta</p>	<p>18. Asiakkaan näkemys palvelujen piiriin tulon syistä (Ympyröi kaikki tulon syyt)</p> <p>1 Tapaturma 2 Somaattinen sairaus 3 Masennus 4 Muu psyykkinen ongelma 5 Vieroitusoireet 6 Taloudellinen ongelma 7 Sosiaalinen ongelma 8 Ihmissuhdeongelma 9 Itsemurhariski 10 Ei tietoa</p>
<p>16. Palvelujen piiriin tulon aika</p> <p>1 Virka-aikana (klo 8.00 - 16.00) 2 Virka-ajan ulkopuolella</p>	<p>19. Palveluihin käytetty aika</p> <p>1 Alle 15 minuuttia 2 Noin 15 minuuttia 3 Noin 30 minuuttia 4 Noin 45 minuuttia 5 Noin 60 minuuttia 6 Yli 60 minuuttia</p>
<p>17. Arvio asiakkaan päihtyneisyydestä</p> <p>1 Ei päihtynyt 2 Lievästi päihtynyt 3 Voimakkaasti päihtynyt</p>	
C. VAIN YÖN YLI JATKUVIA PALVELUJA ANTAVIA TOIMINTAYKSIKÖITÄ KOSKEVAT KYSYMYKSET 20 - 21	
<p>20. Hoidossa olon yhtäjaksoinen pituus laskentapäivänä</p> <p>1 1 - 3 vuorokautta 2 4 - 7 vuorokautta 3 8 - 14 vuorokautta 4 15 - 30 vuorokautta 5 Yli kuukauden, mutta alle kaksi kuukautta 6 2 - 3 kuukautta 7 Yli kolme kuukautta, mutta alle kuusi kuukautta 8 6 - 12 kuukautta 9 Yli vuoden</p>	<p>21. Miksi asiakkaan tarvitsemia palveluita ei ole järjestetty avohuollossa? (Ympyröi kaikki syyt)</p> <p>1 Somaattisen sairauden tai vamman vakavuuden vuoksi 2 Vieroitusoireiden vakavuuden vuoksi 3 Psykkisen sairauden (muun kuin päihdeongelman) vuoksi 4 Päihderiippuvuuden vakavuuden vuoksi 5 Perheväkivallan estämiseksi 6 Asunto-ongelmien vuoksi 7 Itsemurhariskin vuoksi</p>

Toimintayksikössä ei laskentavuorokautena ollut päihdetapauksia. (Jos toimintayksikössä ei ollut laskentavuorokautena (9.10.2007) päihde-ehdoisia asiointeja, merkitse rasti ruutuun ja palauta yksi lomake.)